

Sectorplan 29 Steenachtig materiaal

I. Afbakening

Steenachtig materiaal bestaat in hoofdzaak uit beton- en metselwerk, tegels, dakpannen, stenen en steengruis en ballastgrind. Ook niet-teerhoudend asfalt (concentratie aan PAK10 is kleiner dan 75 mg/kg droge stof) valt onder dit sectorplan. Het ontstaat bij het bouwen, renoveren en slopen van gebouwen, bouwwerken en wegen en als steenachtig productieafval bij bijvoorbeeld de betonproductie en de keramische industrie. Ook de steenachtige fractie die ontstaat bij scheidings- en sorteringsactiviteiten van gemengde afvalstromen valt onder dit sectorplan.

Onderstaand - niet limitatief bedoeld - overzicht bevat afvalstoffen die overeenkomsten vertonen met de afvalstoffen in dit sectorplan, maar niet vallen onder dit sectorplan. Steenachtig materiaal is asbesthoudend als de concentratie serpentijnasbest, vermeerderd met tien maal de concentratie amfiboolasbest, bepaald overeenkomstig een in de Productenregeling asbest vastgestelde methode, hoger is dan 100 mg/kg droge stof. In aanvulling hierop wordt steenachtig materiaal waaraan opzettelijk asbesthoudende (afval)stoffen zijn toegevoegd in het kader van dit sectorplan gelijkgesteld aan asbesthoudend materiaal, ook als concentratie serpentijnasbest, vermeerderd met tien maal de concentratie amfiboolasbest, bepaald overeenkomstig een in de Productenregeling asbest vastgestelde methode, kleiner dan of gelijk is dan 100 mg/kg droge stof.

Voor deze afvalstoffen	zie...
Gemengd bouw- en sloopafval	Sectorplan 28: Gemengd bouw- en sloopafval en gemengde fracties
Gemengde sorteerfracties uit de bewerking van bouw- en sloopafval, daarmee in samenstelling vergelijkbaar bedrijfsafval, daarmee in samenstelling vergelijkbaar (grof) huishoudelijk restafval en het bij particulieren vrijkomende (ongesorteerd) verbouwingsafval	Sectorplan 28: Gemengd bouw- en sloopafval en gemengde fracties
Zeefzand	Sectorplan 30: Zeefzand
Gips en cellenbeton	Sectorplan 31: Gips Sectorplan 32: Cellenbeton
Dakgrind	Sectorplan 33: Dakafval
Teerhoudend asfalt	Sectorplan 34: Teerhoudend asfalt
Asbesthoudend steenachtig materiaal	Sectorplan 37: Asbest en asbesthoudende afvalstoffen
Mijnsteen	Beleidskader

II Minimumstandaard voor verwerking

De minimumstandaard voor het verwerken van steenachtig materiaal is recycling, binnen de kaders van het beleidskader.

Voor de deelstroom asfalt mag de grens van 75 mg/kg droge stof PAK10 niet door mengen van partijen worden bereikt.

III Grensoverschrijdend transport van afval

Het toetsingskader, de bezwaargronden en de bijbehorende procedures voor overbrenging vanuit of naar Nederland zijn opgenomen in hoofdstuk [Toetsingskader grensoverschrijdend transport van afval](#) van het beleidskader. De uitwerking voor steenachtig materiaal is hieronder gegeven. Deze uitwerking geldt

- voor overbrenging binnen de Europese Unie, en
- voor invoer van buiten de Europese Unie en uitvoer naar buiten de Europese Unie, tenzij
 - uit [paragraaf 12.5.5](#) van het beleidskader iets anders volgt en/of
 - toetsing aan [Verordening 1013/2006/EG](#) al direct leidt tot bezwaar (bijvoorbeeld op basis van art. 36 van de verordening).

In afwijking van de reikwijdte van de rest van dit sectorplan (paragraaf I) geldt het gestelde uit deze paragraaf (paragraaf III) alleen voor grensoverschrijdend transport van niet teerhoudend asfalt waarvan de concentratie van benzo[a]pyreen kleiner dan wel gelijk is dan 50 mg/kg (as received). Deze norm van 50 mg/kg benzo[a]pyreen is vastgelegd in bijlage V van [Verordening \(EG\) 1013/2006](#) betreffende de overbrenging van afvalstoffen. Voor steenachtig materiaal (PAK10 kleiner dan 75 mg/kg droge stof) waarvan de norm van 50 mg/kg benzo[a]pyreen wordt overschreden, geldt het beleid voor overbrenging vanuit of naar Nederland zoals beschreven in [sectorplan 34](#) (teerhoudend asfalt). Deze afwijking heeft met name procedurele gevolgen (wel of niet Groene Lijst), maar voor de verwerking van naar Nederland overgebracht teerhoudend asfalt blijft bij een grens PAK10 gelijk aan dan wel hoger dan 75 mg/kg de minimumstandaard uit [sectorplan 34](#) (teerhoudend asfalt) onverminderd van toepassing.

(Voorlopige) verwijdering

Overbrenging vanuit Nederland voor storten is op grond van nationale zelfverzorging in beginsel niet toegestaan.

Overbrenging vanuit Nederland voor andere vormen van (voorlopige) verwijdering dan storten is in beginsel niet toegestaan op grond van nationale zelfverzorging wanneer als vervolghandeling een deel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort.

Overbrenging naar Nederland voor (voorlopige) verwijdering is in beginsel niet toegestaan, omdat:

- storten niet is toegestaan op grond van nationale wettelijke bepalingen en/of omdat de overbrenging voor storten niet is toegestaan op grond van nationale zelfverzorging, en/of
- voorlopige verwijdering een te storten restfractie oplevert en het storten van de restfractie niet is toegestaan op grond van nationale wettelijke bepalingen en/of omdat de overbrenging voor storten niet is toegestaan op grond van nationale zelfverzorgeringen/of
- (voorlopige) verwijdering niet in overeenstemming is met de minimumstandaard.

(Voorlopige) nuttige toepassing

Overbrenging vanuit Nederland voor voorbereiding voor hergebruik of recycling alsmede voor voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling is in beginsel toegestaan, tenzij uiteindelijk zoveel van de overgebrachte afvalstof wordt gestort dat de mate van nuttige toepassing de overbrenging niet rechtvaardigt of wanneer de mate van recycling lager is dan gangbaar is bij verwerking van betreffende afvalstof in Nederland. Voor steenachtig materiaal geldt dat iedere mate van storten in beginsel te hoog is om de overbrenging te rechtvaardigen omdat recycling mogelijk is.

Overbrenging vanuit Nederland voor andere vormen van (voorlopige) nuttige toepassing dan voorbereiding voor hergebruik of recycling dan wel voorlopige nuttige toepassing gevolgd door recycling is in beginsel niet toegestaan omdat recycling mogelijk is.

Ook overbrenging vanuit Nederland voor toepassing van steenachtig materiaal bij de vervaardiging van mortels, die gebruikt worden als opvulling in mijnen om bodemverzakking tegen te gaan, of toepassing van steenachtig materiaal direct in zoutkoepels of groeves aan de oppervlakte, wordt niet toegestaan. Dit kan weliswaar worden aangemerkt als een handeling van nuttige toepassing voorzover steenachtig materiaal daarbij in de plaats komt van primaire grondstoffen die anders voor het vervaardigen van de mortels of het vullen van de zoutkoepels hadden moeten worden gebruikt, maar recycling heeft de voorkeur boven opvulling¹. Indien niet is aangetoond dat er een opvulplicht is, wordt uitgegaan van (ondergronds) storten. Ook in dat geval is overbrenging vanuit Nederland voor deze toepassingen niet toegestaan (zie hiervoor onder '[\(Voorlopige\) verwijdering](#)').

Overbrenging naar Nederland voor (voorlopige) nuttige toepassing in beginsel toegestaan wanneer de verwerking in overeenstemming is met de Nederlandse minimumstandaard.

¹ Zie voor 'opvulling' ook de begrippenlijst bij het LAP

IV Achtergrond afbakening en omvang van de stroom

Algemene aspecten

Niet-teerhoudend asfalt versus teerhoudend asfalt

Niet-teerhoudend asfalt is steenachtig materiaal en bestaat uit een mengsel van grind, steenslag (incidenteel fosforslak of staalslak), zand, vulstof en bitumen als bindmiddel. Niet teerhoudend asfalt valt onder dit sectorplan.

Teerhoudend asfalt, dat niet onder dit sectorplan valt, bevat als bindmiddel steenkoolteer wat door het hoge gehalte aan polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK) een risico is voor de volksgezondheid (kankerverwekkend) en het milieu. Naast PAK bevat teerhoudend asfalt nog andere stoffen als fenol en soms zware metalen.

Om te bepalen of asfalt teevrij is, moet worden bepaald of de concentratie van zogenaamde kritische parameters kleiner is dan de samenstellingswaarde van het Besluit bodemkwaliteit. Kritische parameters zijn stoffen waarvan bekend is dat ze een vergrote kans hebben om de hergebruiksnorm te overschrijden. Voor asfalt wordt PAK10 (d.w.z. de som van de 10 PAK, door VROM geselecteerd als maatgevende PAK voor het vaststellen van het PAK-gehalte) als de kritische parameter beschouwd. Asfalt wordt beschouwd als teevrij als de concentratie aan PAK10 kleiner is dan de samenstellingwaarde uit het Besluit bodemkwaliteit (75 mg/kg). De samenstellingwaarde is de toepassingsnorm op basis waarvan afvalstof nog mag in beginsel worden toegepast als bouwstof of halffabrikaat.

Omvang afvalstof

De totale productie aan steenachtig materiaal in de afvalfase in Nederland is niet goed bekend. Een deel van het steenachtig materiaal kan ook onder sectorplan 33 'Dakafval' vallen. De productie van afvalstoffen die onder sectorplan 29 kunnen vallen bedraagt ongeveer 16.000 kton (gegevens 2006). Hiervan kan ongeveer 4.000 kton ook deels onder sectorplan 33 'Dakafval' vallen.

Euralcodes

Voor de feitelijke afbakening is paragraaf I van het sectorplan bepalend. De in onderstaand overzicht genoemde Euralcodes kunnen betrekking hebben op afval dat valt onder de reikwijdte van dit sectorplan. Deze opsomming is indicatief. Wanneer aard en/of herkomst van een afvalstof in overeenstemming zijn met paragraaf I van het sectorplan, is niet van belang of de voor de afvalstof gehanteerde Euralcode al dan niet in dit sectorplan of in andere sectorplannen wordt genoemd.

Indicatief overzicht van Euralcodes

101314; 170101; 170102; 170103; 170106; 170107; 170302; 170507; 170508; 191209; 191211

In de [Regeling integrale tekst Afvalstoffenlijst](#) treft u niet alleen de totale lijst met Euralcodes aan, maar tevens de manier waarop in concrete gevallen de van toepassing zijnde Euralcode moet worden bepaald. In artikel 4 van de [Regeling Europese afvalstoffenlijst](#) is uitgewerkt hoe moet worden omgegaan met zogenaamde complementaire categorieën, waarbij afhankelijk van de situatie soms een code moet worden gekozen voor gevaarlijk afval en in andere gevallen een code voor niet-gevaarlijk afval. Beide regelingen zijn nog eens verder uitgewerkt en toegelicht in de door VROM uitgegeven [Handreiking Eural](#) .

Monitoring

De monitoring van bouw- en sloopafval vindt tweejaarlijks plaats via een enquête bij alle brekers en sorteerders van bouw- en sloopafval en daarmee vergelijkend afval in Nederland. Rijkswaterstaat Leefomgeving rapporteert jaarlijks over de [monitoring en de resultaten](#).

V Overwegingen bij de minimumstandaard

BREF

Bij het vaststellen van de minimumstandaard voor steenachtig materiaal zijn de in het kader van de [Richtlijn industriële emissies](#) opgestelde BBT-conclusies (of zolang deze er nog niet zijn de BBT-referentiedocumenten (BREF's)) betrokken. Met deze documenten moet op grond van artikel 5.4, eerste lid, van het [Besluit omgevingsrecht](#) rekening worden gehouden bij het bepalen van de BBT.

Voor steenachtig materiaal zijn geen als BBT aangemerkte bepalingen gevonden over de wijze waarop deze afvalstof verwerkt moet worden. De Richtlijn industriële emissies en daarop gebaseerde BREF's hebben dan ook geen gevolgen voor de toelaatbaarheid van bepaalde methoden van verwerking zoals deze in de minimumstandaard wordt vastgelegd.

Hoogwaardigheid van verwerking

Steenachtig materiaal kan, eventueel na verwerking (sorteren, breken, reinigen) onder andere worden ingezet voor de productie van beton (ter vervanging van zand en grind) of als ophogings- en funderingsmateriaal in bijvoorbeeld de wegenbouw. De minimumstandaard voor steenachtig materiaal sluit aan bij het streven naar het sluiten van kringlopen en het nuttig toepassen van afvalstoffen op een zo hoogwaardig mogelijke wijze en met zo min mogelijk verlies aan kwaliteit (zie ook het hoofdstuk [Ketengericht afvalbeleid](#) van het beleidskader). Verwerking van steenachtig materiaal volgens de minimumstandaard vermindert het gebruik van primaire grondstoffen, zonder dat bewerkingen van de reststoffen nodig zijn die grote negatieve gevolgen voor het milieu hebben. De minimumstandaard is daarom milieuhygiënisch gezien gewenst.

Relatie tot praktijk in Nederland / uitvoerbaarheid / bedrijfszekerheid

De minimumstandaard sluit aan op de huidige praktijk waarbij steenachtig materiaal voor vrijwel 100% wordt gerecycled als ophogings- en funderingsmateriaal in de wegenbouw. De minimumstandaard is daarmee uitvoerbaar en bedrijfszeker.

Relatie minimumstandaard en gebruikelijke verwerking in het buitenland

Het niveau van verwerking dat in de minimumstandaard is vastgelegd, komt overeen met de gangbare wijze van verwerking in het buitenland. De minimumstandaard leidt daarom niet tot een ongelijk speelveld tussen Nederland en de omliggende landen.

Kosteneffectiviteit

Het verwerken van steenachtig materiaal volgens de minimumstandaard is algemeen aanvaard als haalbaar. Daarnaast is recycling van steenachtig materiaal goedkoper dan andere verwerkingsmethoden zoals storten. Daarmee is de minimumstandaard tevens kosteneffectief.

Specifieke aspecten / ontwikkelingen

In vergelijking met LAP1 is de minimumstandaard niet gewijzigd. Wel is in de formulering de passage 'binnen de kaders van het beleidskader' toegevoegd. Hoewel het algemene beleid altijd geldt voorzover daar niet expliciet in het sectorplan van wordt afgeweken, is er in dit geval voor gekozen dit nog eens te benadrukken om juist voor deze afvalstroom extra aandacht te vestigen op twee specifieke aspecten.

- Het eerste aspect is het algemene mengbeleid uit [hoofdstuk 18](#) van het beleidskader. Op het specifieke belang hiervan juist voor deze afvalstroom wordt hieronder - onder de kop 'De minimumstandaard i.r.t. zeer schadelijke stoffen' en in paragraaf VI onder de kop 'Van afvalstof naar bouwstof' - nader ingegaan.
- Het tweede aspect is dat in [paragraaf 21.13](#) van het beleidskader is verwoord dat bij gebruik in 'noodzakelijke voorzieningen op stortplaatsen' de inzet van ter verwijdering aangeboden materialen de voorkeur heeft boven de inzet van bouwstoffen. Dit betekent dat gebruik in 'noodzakelijke voorzieningen op stortplaatsen' uitsluitend is toegestaan in gevallen waarin het realiseren van deze voorzieningen met ter verwijdering aangeboden afvalstoffen niet mogelijk is. Met een verwijzing naar het beleidskader is deze nuance ook in de formulering van de minimumstandaard tot uiting gebracht.

De minimumstandaard i.r.t. zeer schadelijke stoffen

Bij vaststelling van de minimumstandaarden in het LAP is het milieu één van de meegewogen aspecten (zie ook het hoofdstuk [Minimumstandaard](#) van het beleidskader). Hierbij is in het algemeen een gemiddelde of gebruikelijke samenstelling van de afvalstof als uitgangspunt gehanteerd. In een aantal gevallen is in de formulering van de minimumstandaard al expliciet rekening gehouden met het mogelijk voorkomen van schadelijke componenten. Het is echter niet ondenkbaar dat ook in andere gevallen specifieke verontreinigingen in partijen afval voorkomen.

In het hoofdstuk [Mengen](#) van het beleidskader is aangegeven dat verspreiding van stoffen die zodanig gevaarlijk zijn dat ze onder geen beding in de stoffenkringloop mogen blijven circuleren moet worden voorkomen. Concreet gaat het om

- persistente organische verontreinigende stoffen (POP's) uit het Verdrag van Stockholm, geïmplementeerd met [EU-Verordening EG/850/2004](#).

- stoffen waarvan in het kader [Verordening \(EG\) nr. 1907/2006 \(REACH\)](#) is bepaald dat zij voldoen aan de criteria voor stoffen van zeer ernstige zorg, op grond waarvan ze kandidaat zijn voor een totale uitfasering (autorisatie).

Omdat deze zeer schadelijke stoffen niet terug in de kringloop mogen worden gebracht, mogen - op basis van genoemde regelgeving - geen handelingen worden verricht die kunnen leiden tot diffuse verspreiding van deze milieugevaarlijke stoffen. Dit kan betekenen dat verwerkingsvormen die voldoen aan de minimumstandaard in bepaalde gevallen alsnog niet kunnen worden toegestaan. Ook mogen partijen afval waarin deze milieugevaarlijke stoffen voorkomen niet worden gemengd met andere partijen afval, met andere afvalstoffen of met niet-afvalstoffen wanneer dit kan leiden tot diffuse verspreiding van betreffende stoffen.

Omdat de betreffende stoffen in veel soorten afval kunnen voorkomen en de geformuleerde minimumstandaarden in het algemeen zijn gebaseerd op een gemiddelde of gebruikelijke samenstelling, moet per situatie worden beoordeeld of (incidentele) aanwezigheid van deze stoffen te verwachten is. Bij het verlenen van vergunningen voor afvalverwerking wordt daarom van geval tot geval afgewogen of opnemen van specifieke vergunningvoorschriften noodzakelijk is.

VI **Beleid en regelgeving**

ketengericht afvalbeleid

Bouw- en sloopafval is één van de stromen die is geselecteerd als prioritaire stroom in het programma 'Ketengericht Afvalbeleid', waarbij het programma zich in eerste instantie zal richten op de steenachtige fractie. Met dit programma moet de milieudruk over de hele materiaalketen worden verminderd, waarbij zowel de afvalfase als eerdere fasen (winning van grondstoffen, productie, gebruik) worden betrokken. Enerzijds kan dit leiden tot concrete maatregelen tot afvalpreventie. Daarnaast worden ook maatregelen beschouwd die ergens in de materiaalketen aangrijpen en op die plaats in de keten danwel elders in de keten leiden tot een lagere milieudruk van het geheel. Zie voor verdere uitwerking hoofdstuk [Ketengericht afvalbeleid](#) van het beleidskader.

Van afvalstof naar bouwstof

Het beleid voor steenachtig materiaal is gericht op recycling. In het algemeen betreft het hierbij inzet als (of verwerken tot) bouwstof. Wel volgen uit het hoofdstuk [Mengen](#) van het beleidskader enkele restricties voor het verwerken van steenachtig materiaal gericht op dergelijke inzet als bouwstof, namelijk:

1. Handelingen met steenachtig materiaal die de in het hoofdstuk 'Mengen' van het beleidskader bedoelde 'zeer schadelijke stoffen' bevatten zijn niet toegestaan wanneer dat kan leiden tot verspreiding van deze stoffen (zie verder onder de kop 'De minimumstandaard i.r.t. zeer schadelijke stoffen' in dit sectorplan).
2. Mengen van partijen steenachtig materiaal onderling, met andere afvalstoffen of met niet-afvalstoffen is niet toegestaan wanneer de steenachtig materiaal zonder mengen niet voldoet aan de kwaliteitseisen van Besluit bodemkwaliteit, **tenzij** toevoegen van de steenachtig materiaal civieltechnisch noodzakelijk is voor het produceren van de betreffende bouwstof en het gaat om functionele hoeveelheden steenachtig materiaal.

Het genoemde onder 2 houdt dus in dat het mengen van afvalstoffen die niet voldoen aan de kwaliteitseisen van het Besluit bodemkwaliteit niet is toegestaan wanneer dit gebeurt met het oogmerk verontreinigingen weg te mengen en zo alsnog een deze eisen te voldoen.

Wordt met de inzet van de afvalstof echter primair de verbetering van de fysische en/of bouwtechnische eigenschappen van de gevormde bouwstof beoogd en wordt niet meer van de afvalstof gebruikt dan vanuit functioneel oogpunt noodzakelijk is, dan is gebruik van afvalstoffen die niet voldoen aan de kwaliteitseisen van het Besluit bodemkwaliteit wel toegestaan, een en ander natuurlijk voorzover de resulterende bouwstof wel aan de kwaliteitseisen van het Besluit bodemkwaliteit voldoet.

Het hoofdstuk 'Mengen' van het beleidskader beoogt niet immobilisatie van verontreinigingen door een afvalstof te mengen met bijvoorbeeld cement aan te merken als een ongewenste vorm van mengen. Het maken van immobilisaten die voldoen aan de kwaliteitseisen van het besluit bodemkwaliteit is - onder voorbehoud van restrictie 1 - toegestaan.

Nationale regelgeving en beleid

Besluit bodemkwaliteit

Het [Besluit bodemkwaliteit](#) heeft als doel de bodem en grond- en oppervlaktewater beter te beschermen en meer ruimte te bieden voor bouwprojecten, zoals woningen en wegen. Het Besluit streeft naar een balans tussen de bescherming van de bodemkwaliteit voor mens en milieu en ruimte voor maatschappelijke ontwikkelingen. Deze balans noemen we duurzaam bodembeheer en het Besluit biedt hiervoor de kaders. Voor veel bouwstoffen is de normstelling vastgelegd op het beoogde beschermingsdoel. De voorschriften in het Besluit bodemkwaliteit sluiten daarmee aan bij de mate van risico's die de diverse toepassingen met zich meebrengen.

Voor de toepassing van bouwstoffen stelt het Besluit bodemkwaliteit grenzen aan de emissie en de samenstelling op basis van een risicobenadering. Dit gaat uit van een maximaal toelaatbare toevoeging van stoffen aan bodem en grondwater. Hierbij wordt gekeken naar het daadwerkelijke effect van de gebruikte bouwstof op het leven in de bodem en het grondwater. De nieuwe normstelling richt zich primair op het product zonder te differentiëren naar de verschillende situaties. Bouwstoffen die aan het generieke beschermingsniveau voldoen, mogen worden toegepast zonder nadere eisen. Bouwstoffen die niet aan dit beschermingsniveau voldoen, mogen tot bepaalde grenzen aan emissie en samenstelling worden toegepast met isolerende voorzieningen.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen vormgegeven bouwstoffen, zoals beton en bakstenen, en niet-vormgegeven bouwstoffen, zoals assen en granulaten. Dit onderscheid wordt gemaakt omdat de wijze van uitloging tussen deze twee typen materialen verschillend is. De niet-vormgegeven bouwstoffen zijn nader onderverdeeld in bouwstoffen die zonder isolatie-, beheers- en controlemaatregelen (IBC) kunnen worden toegepast en bouwstoffen die alleen met IBC-maatregelen mogen worden toegepast.

Wet bodembescherming

Het [Besluit bodemkwaliteit](#) is gebaseerd op de [Wet milieubeheer](#), de [Wet bodembescherming](#) en de [Waterwet](#). Overtreding van het Besluit bodemkwaliteit leidt tot overtreding van de Wet bodembescherming. Van belang is het 'zorgplichtartikel', artikel 13 van de Wet Bodembescherming. Hierin staat:

"... ieder die op of in de bodem handelingen verricht ... en die weet of redelijkerwijs had kunnen vermoeden dat door die handelingen de bodem kan worden verontreinigd of aangetast, is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kan worden gevergd om die verontreiniging of aantasting te voorkomen, danwel als die verontreiniging of aantasting zich voordoet, de bodem te saneren of de aantasting en de directe gevolgen daarvan te beperken en zoveel mogelijk ongedaan te maken..."

Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen

De [Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen](#) beoogt een zo hoogwaardig mogelijke verwerking van afvalstoffen te stimuleren door verschillende categorieën van gevaarlijke afvalstoffen te scheiden en gescheiden te houden. Steenachtig materiaal wordt niet expliciet genoemd en valt daarom - voorzover het gaat om gevaarlijk afval (bijvoorbeeld spoorwegballast) - onder categorie 36 van de regeling. Op basis hiervan moet gevaarlijk steenachtig materiaal gescheiden worden gehouden van (gevaarlijke) afvalstoffen die niet vallen onder dezelfde categorie. Verzoeken op basis van de regeling om gevaarlijk steenachtig materiaal te mogen mengen met andere afvalstoffen worden alleen gehonoreerd wanneer dit de verwerking volgens de minimumstandaard van zowel gevaarlijk steenachtig materiaal als van de afvalstof waarmee het wordt gemengd niet frustreert. Hiertoe worden zonodig voorwaarden aan de toestemming verbonden.

Op termijn wordt de Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen ingetrokken en zal de Lijst met gescheiden te houden categorieën van afvalstoffen als bedoeld in hoofdstuk 'Mengen' van het beleidskader uit Bijlage 5 van het LAP ook opgenomen worden in het Activiteitenbesluit. In het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn regels gesteld met betrekking tot het mengen van niet-gevaarlijke afvalstoffen. Deze regels worden aangevuld met bepalingen over het mengen van gevaarlijke afvalstoffen.

Steenachtig materiaal valt in de lijst met gescheiden te houden categorieën van afvalstoffen onder categorie 38 en 39 van tabel 1 en moet gescheiden worden gehouden van andere (gevaarlijke) afvalstoffen. Verzoeken op basis van de aanvraag van een omgevingsvergunning om steenachtig materiaal te mogen mengen met andere afvalstoffen worden alleen gehonoreerd wanneer dit de verwerking volgens de minimumstandaard van zowel steenachtig materiaal als van de afvalstof

waarmee het wordt gemengd niet frustreert. Hiertoe worden zonodig voorwaarden aan de toestemming verbonden.

Besluit stortplaatsen en stortverboden

In het [Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen](#) is bepaald dat het storten van steenachtig materiaal, afkomstig uit bouw- en sloopafval, en steenachtige materialen, met uitzondering van cellenbeton (categorie 29 en 34a) niet is toegestaan.

Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval

Het [Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval](#) geldt voor mobiele puinbrekers en verbiedt het verwerken van bouw- en sloopafval afkomstig van buiten de locatie of de inrichting waar de mobiele puinbreker in werking is.

BRL2506, Recyclinggranulaten voor toepassing in de beton, wegenbouw, grondbouw en werken

De BRL2506 stelt eisen aan het kwaliteitssysteem voor de verwerking van bouw- en sloopafval en de producten daarvan in stationaire en/of mobiele breekinstallaties.

Steenachtig materiaal (waaronder puin) wordt in zogenaamde brekers verwerkt op basis van de 'Nationale Beoordelingsrichtlijn BRL 2506: BSA granulaten' tot gecertificeerde granulaten. Dit kan zijn: een menggranulaat of een beton- of metselwerkgranulaat in diverse korrelgrootten. Het verkregen granulaat wordt in de huidige markt voornamelijk toegepast als ophoogmateriaal, als funderingsmateriaal voor wegen en als zand- en grindvervanger in beton.

Toepassen van ongebroken puin

Er bestaat nog wel eens onduidelijkheid over de vraag of puin ook ongebroken mag worden toegepast in een werk. Op basis van de bestaande wet- en regelgeving is dit niet toegestaan.

Relevante wet- en regelgeving

Dat het toepassen van ongebroken puin niet is toegestaan is als volgt af te leiden uit de wet- en regelgeving:

1. Van belang is dat grond, baggerspecie en overige (steenachtige) bouwstoffen, zoals beton, asfalt, puin(granulaat) en bakstenen afvalstoffen (kunnen) zijn. Voor het toepassen van dergelijke bouwstoffen buiten inrichtingen is daarom artikel 10.2 van de [Wet milieubeheer](#) relevant. Dit artikel verbiedt het op of in de bodem brengen van afvalstoffen buiten een inrichting, tenzij daarvoor een vrijstelling is verleend op grond van het Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen. *In beginsel is het op of in de bodem brengen van afvalstoffen dus verboden.*
2. Artikel 2 van het [Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen](#) bevat in het eerste lid een algemene vrijstelling voor het toepassen van bouwstoffen, grond of baggerspecie als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit. Dit betekent dat het toepassingen van bouwstoffen, grond of baggerspecie waarop het Besluit bodemkwaliteit van toepassing is en waarin wordt gehandeld in overeenstemming met de bepalingen van dat besluit alsnog is toegestaan, ondanks het verbod van artikel 10.2 van de Wet milieubeheer. *Grosso modo is het toepassen van bouwstoffen conform het Besluit bodemkwaliteit dus wel toegestaan.*
3. Het vijfde lid van artikel 2 (zie kader) van het Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen stelt beperkingen aan deze vrijstelling. Zo geldt deze vrijstelling niet indien afvalstoffen worden gebruikt die behoren tot een categorie vermeld in artikel 1 van het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen. Dit betekent dat onder meer dat 'bouw- en sloopafval', 'zeefzand', en 'grond dat verontreinigingen bevat die de interventiewaarden overschrijden' niet zijn vrijgesteld van het verbod van artikel 10.2 van de Wet milieubeheer. *Het buiten inrichtingen op of in de bodem brengen van steenachtig bouw- en sloopafval is hierdoor dus alsnog verboden.*
4. Echter, het vijfde lid vermeldt tevens dat de genoemde beperking onder meer niet van toepassing is indien sprake is van *gegranuleerde* bouw- en sloopafval.

kader 5e lid van artikel van het Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen

Bij besluit van 26 september 2012 (stb. 2012, 446) is het vijfde lid van artikel 2 van het Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen (Bvsbi) geschrapt. Reden was dat men er vanuit ging dat e.e.a. al in het Besluit bodemkwaliteit geregeld zou zijn. Het was dus niet de bedoeling het verbod op zich te schrappen, maar alleen een overbodige wettelijke bepaling.

Inmiddels is duidelijk dat het helemaal niet goed in het Besluit bodemkwaliteit is geregeld. In de komende wijziging van het Bvsbi wordt het verbod daarom weer opgenomen. Het concept is gereed, maar inwerkingtreding kan pas plaatsvinden als de Vrijstellingsregeling plantenresten gereed is.

Vooralsnog gaan we uit van inwerkingtreding 1 april 2016.

Concreet betekent dit dus dat ongebroken puin op basis van artikel 10.2 van de Wet Milieubeheer niet op of in de bodem mag worden gebracht en dat de ontheffing van dit verbod - verwoord in artikel 2, eerste lid van het Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen - niet geldt vanwege de beperking door het vijfde lid van ditzelfde artikel. Betreft het echter granulaat dan geldt deze laatste beperking niet en dan is nuttige toepassing in een werk dus mogelijk omdat artikel 2, eerste lid van het Besluit vrijstellingen vrijstelling inhoudt van het verbod van artikel 10.2 van de Wet Milieubeheer.

Milieuhygiënische achtergrond

De milieuhygiënische achtergrond van het hiervoor beschreven verbod op het toepassen van ongebroken puin omvat meerdere aspecten. Zo is de ervaring dat in ongebroken puin de kans op ongewenste verontreinigingen groter is terwijl dit probleem met ingangscntrole, voorzeven, breken en nacontrole kan worden verkleind. Verder is in de meeste gevallen in gebroken vorm - mede vanwege de civieltechnische eigenschappen - hoogwaardiger hergebruik mogelijk, ofwel breken is vanuit het afvalbeleid gezien doelmatiger. Ten derde bemoeilijkt het direct en ongebroken toepassen controle en handhaving.

Besluit en Regeling melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen

Het [Besluit](#) en de [Regeling](#) melden stellen stellen voorschriften aan ontdoeners, inzamelaars/vervoerders en ontvangers van afvalstoffen binnen Nederland. Het doel is om ten behoeve van toezicht, handhaving en monitoring zicht te krijgen op de omvang, aard, afgelegde route en verwerkingsmethode van afvalstoffen binnen Nederland.

Het besluit en de regeling bevatten regels omtrent het melden van de ontvangst en de afgifte van afvalstoffen door meldingsplichtige inrichtingen, de meldsystematiek, de afvalstoffenregistratie en de vereiste formulieren (zoals de begeleidingsbrief).

Het Besluit melden wijst in [artikel 2](#) aan welke inrichtingen maandelijks aan het Landelijk Meldpunt Afvalstoffen moeten melden. Niet alle inrichtingen die afvalstoffen ontvangen zijn meldingsplichtig; in het algemeen vallen buiten de meldingsplicht inrichtingen die kleine hoeveelheden afval en/of weinig milieubelastende afvalstoffen ontvangen en deze niet verbranden of storten. Verder worden in artikel 2 inrichtingen uitgezonderd van de meldplicht die uitsluitend handelingen verrichten met bepaalde afvalstoffen, omdat het melden van deze afvalstoffen weinig meerwaarde heeft voor toezicht en handhaving. Tenslotte geldt er voor meldingsplichtige inrichtingen een uitzondering voor het melden van afvalstoffen die genoemd staan in [bijlage I van het Besluit melden](#). Niet-meldingsplichtige inrichtingen moeten de meldgegevens als bedoeld in [artikel 10.40 lid 1 van de Wet milieubeheer](#) wel registreren, vijf jaar bewaren en desgevraagd binnen redelijke termijn voor toezicht beschikbaar stellen (artikel 2 lid 3 van het besluit).

Op grond van artikel 5a van de Regeling melden geldt er een vrijstelling voor het doen van afgiftemeldingen voor (meldingsplichtige) "inrichtingen die afvalstoffen opnieuw bewerken tot:

- a. asfalt;
- b. beton;
- c. ruw staal.

Ook hoeft een meldingsplichtige inrichting op grond van artikel 5 lid 2 van het besluit geen afgiftemelding te doen wanneer een materiaal als (IBC-)bouwstof wordt toegepast conform het Besluit bodemkwaliteit en dit gemeld wordt als bedoeld in artikel 32 van het [Besluit bodemkwaliteit](#).

Meer informatie over het Besluit en de Regeling melden is te raadplegen op de site van het [Landelijk Meldpunt Afvalstoffen](#) (LMA).

Uitzonderingen op de vergunningplicht (omgevingsvergunning voor milieu)

In principe zijn inrichtingen voor alle handelingen (inclusief handelingen voorafgaand aan nuttige toepassing of verwijdering, zoals opslag) met afvalstoffen vergunningplichtig. Op deze vergunningplicht bestaan uitzonderingen welke genoemd worden in het [Besluit omgevingsrecht](#) (Bor), bijlage I onderdeel C, categorie 28, onderdeel 28.10. In sommige gevallen is nog wel een zogenaamde Omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM) nodig. Artikel 2.2a van het Besluit omgevingsrecht wijst aan wanneer een OBM van toepassing is. De gevallen waarin de OBM moet of kan worden geweigerd volgt uit artikel 5.13b van het Besluit omgevingsrecht. Zie voor meer informatie de [site van InfoMil](#).

Inrichtingen die uitgezonderd zijn van de vergunningplicht, moeten wel voldoen aan de voorschriften uit het [Activiteitenbesluit](#).

Voor handelingen met steenachtig materiaal kunnen de uitzonderingen genoemd onder de punten 4, 21, 25, 26, 29, 31, 33 en 34 van toepassing zijn. In het [Activiteitenbesluit milieubeheer](#) staat een overzicht van alle uitzonderingen.

VII In- en uitvoer

Voor bepalingen rond grensoverschrijdend transport geldt paragraaf III van ofwel sectorplan 29 ofwel sectorplan 34. Dit is afhankelijk van de concentratie van benzo[a]pyreen van 50 mg/kg (as received). Deze norm van 50 mg/kg benzo[a]pyreen is vastgelegd in bijlage V van [Verordening \(EG\) 1013/2006](#) betreffende de overbrenging van afvalstoffen. Met name voor de asfaltafval is deze scheiding erg van belang.

Samengevat komt het voor asfalt hierop neer:

De van toepassing zijnde sectorplannen voor de minimumstandaard en grensoverschrijdend transport.

	Van toepassing zijnde minimumstandaard (Par. II) van sectorplan:	Grensoverschrijdend transport (Par. III) van sectorplan:	
		Concentratie van benzo[a]pyreen kleiner danwel gelijk aan 50 mg/kg (as received)	Concentratie van benzo[a]pyreen groter dan 50 mg/kg (as received)
Asfalt, met een concentratie aan PAK10 kleiner dan 75mg/kg droge stof	SP29	SP29	SP34
Asfalt, met een concentratie aan PAK10 gelijk danwel hoger dan 75mg/kg droge stof	SP34	SP29	SP34

Indeling op basis van Groene en Oranje lijst van afvalstoffen

Hieronder is een indicatief overzicht gegeven van codes van de Groene en Oranje lijst van afvalstoffen (bijlage III respectievelijk bijlage IV van [Verordening \(EG\) 1013/2006](#)) die voor afvalstoffen van dit sectorplan aan de orde kunnen zijn. De codes zijn ontleend uit de bijlagen van het [Verdrag van Bazel](#) en het [OESO-besluit](#).

Als een code van de Groene lijst van afvalstoffen van toepassing is, hoeft voor de overbrenging van die afvalstoffen de procedure van voorafgaande schriftelijke kennisgeving en toestemming niet te worden gevolgd, mits de afvalstoffen worden overgebracht:

- voor nuttige toepassing, én
- tussen landen die partij zijn bij het [OESO-besluit](#), óf
- naar een niet-OESO-land dat op grond van [Verordening \(EG\) 1418/2007](#) heeft aangegeven deze afvalstoffen te willen ontvangen zonder voorafgaande schriftelijke kennisgeving en toestemming.

Bij de overbrenging moet wel informatie aanwezig zijn als bedoeld in artikel 18 van Verordening (EG) 1013/2006 (een ingevuld formulier uit bijlage VII). De procedure is beschreven in hoofdstuk [Toetsingskader in- en uitvoer](#) van het beleidskader.

Als een code van de Oranje lijst van afvalstoffen van toepassing is, of als in Verordening (EG) 1418/2007 voor de overbrenging van afvalstoffen van de Groene lijst is aangegeven dat dit is vereist, moet voor de overbrenging van de afvalstoffen altijd de procedure van voorafgaande schriftelijke kennisgeving en toestemming worden gevolgd. De procedure is beschreven in hoofdstuk [Toetsingskader in- en uitvoer](#) van het beleidskader.

Indicatief overzicht van codes op basis van de Groene en Oranje lijst

Oranje lijst	
Codes op basis van bijlage VIII van het Verdrag van Bazel	A3200
Groene lijst	
Codes op basis van bijlage IX van het Verdrag van Bazel	B2130

Indeling op basis van bijlage I van het Verdrag van Bazel (Y-code)

Op basis van het Verdrag van Bazel zijn gevaarlijke afvalstoffen in te delen in categorieën van Y-codes. Lidstaten van de Gemeenschap dienen aan de hand van onder meer de Y-codes aan de Europese Commissie te rapporteren hoeveel en welke gevaarlijke afvalstoffen zijn overgebracht. Hieronder is een indicatief overzicht gegeven van categorieën van Y-codes van bijlage I van het Verdrag van Bazel die op de afvalstoffen van toepassing kunnen zijn.

Indicatief overzicht van Y-codes op basis van bijlage I van het Verdrag van Bazel

Codes op basis van bijlage I van het Verdrag van Bazel	Y18

Vermeld de code van de Groene of Oranje lijst en de Y-code altijd bij kennisgevingen.